

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BaO
Instellingsnummer	24778
Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Franciscus
directeur	Christa DEVOOGHT
adres	Kloosterstraat 79 - 9910 KNESSELARE
telefoon	09-374.53.33
fax	09-374.68.76
e-mail	vbssint-franciscus@telenet.be
website/URL	www.sfbk.be
Inrichtende macht/Bestuur	968081 - VZW Provinciaal Broeders van Liefde te GENT
adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	121401 - Hakum te AALTER
adres	Brouwerijstraat 28 - 9880 AALTER
CLB	115055 - Vrij CLB Deinze te DEINZE
adres	Kattestraat 22 - 9800 DEINZE
Tijdstip doorlichting	van 31 mei 2010 tot 3 juni 2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Lionel Creyf
Teamleden	Francis Vandenbroucke
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	21 juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	13
5.3	Outcomes	13
5.4	Tevredenheid	13
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	14
6.1	Algemeen	14
6.2	Personeel	14
6.3	Logistiek	15
6.4	Onderwijskundig	15
7	STERKTES EN ZWAKTES	17
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	17
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	17
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	17
8	ADVIES	18
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	19

1 INLEIDING

Van 31 mei 2010 tot 3 juni 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- deelname aan specifieke projecten (Comenius, ...)
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- veel deeltijds werkende teamleden
- tijdens de laatste schooljaren een lichte maar continue daling van de leerlingenpopulatie in het lager onderwijs

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :

Leergebied

Nederlands

wiskundige initiatie

Gewoon lager onderwijs :

Leergebied

Nederlands

wereldoriëntatie

Leergebiedoverschrijdende ET

ICT

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

Deze basisschool, gelegen in een landelijke gemeente, doet heel wat inspanningen om met haar onderwijsleeraanbod kwalitatief te beantwoorden aan de verwachtingen van de overheid.

Vooraf in het lager onderwijs is er een duidelijk streven opdat de school zou beantwoorden aan de erkenningsvoorwaarden. De betrokken leerkrachten trachten heel uitdrukkelijk de leerplannen van de onderzochte leergebieden te realiseren. In het kleuteronderwijs is dit streven ook merkbaar, maar is het beeld genuanceerder. Het nastreven van de leerplannen gebeurt daar eerder impliciet.

Opdat dit streven in optimale condities zou kunnen gebeuren, creëert de school de nodige randvoorwaarden. De school kan rekenen op een sterke inzet van de teamleden en beschikt over een participatief, stimulerend leiderschap dat een beleid uitstippelt. Daarnaast investeert de school in de professionalisering van haar teamleden. Bij het bevorderen van hun deskundigheid gaat ze uit van een welomlijnde visie. Er zijn expliciete criteria voor het bevorderen van die deskundigheid. De kerngedachte die ze daarbij hanteert, is dat teamgerichte nascholingen het beste middel zijn om innovaties te implementeren. De school heeft ook begrepen dat naast externe individuele nascholingen, er heel wat interne mogelijkheden zijn om de deskundigheid van haar leerkrachten te bevorderen. Daarvoor gebruikt ze diverse kanalen. Tussen de parallelle leerkrachten is er intense samenwerking waardoor collegiale ondersteuning ontstaat. Ze maakt ook gebruik van intervisie en schooloverstijgende samenwerking. In die context valt het op dat de teamleden van flexibiliteit getuigen en ontvankelijk zijn voor initiatieven die hun professionaliteit bevorderen.

De professionaliteit van de leerkrachten heeft uiteraard een impact op de onderwijskwaliteit.

De kleuterleidsters kaderen hun onderwijsleeraanbod in het Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool. Ze zijn zich echter niet bewust dat het ontwikkelingsplan en de leerplannen het referentiekader voor hun onderwijsleeraanbod dienen te vormen. Afgezien van wiskundige initiatie zijn er op schoolniveau geen sporen van het implementeren van leerplannen. Toch toont de werking van de kleuterleidsters aan dat ze de kinderen confronteren met een rijk talig aanbod. Daardoor streven ze - eerder onbewust - leerplandoelen uit alle domeinen van Nederlands na. Een identiek scenario is er voor wiskundige initiatie. De kinderen krijgen frequent en geïntegreerd kansen om rekenhandelingen uit te voeren en handelend en verwoordend wiskundige begrippen te gebruiken. Een sluitend bewijs dat alle betrokken leerplandoelen worden nagestreefd is er niet. Ook niet met de schoolrijpheidstest bij de vijfjarigen, die slechts bepaalde aspecten uit deze leerplannen evalueert. Toch biedt het totaalaanbod van het kleuteronderwijs de kinderen voldoende kansen om de leerplandoelen uit de onderzochte leergebieden na te streven. Ook de gebruikte werk- en groeperingsvormen zijn in deze context een bijkomende garantie.

Voor Nederlands garanderen de leerinhouden in het lager onderwijs dat de school het leerplan realiseert. Er is weliswaar nog geen formeel talenbeleid uitgewerkt, maar de teamleden hebben ruimschoots aandacht voor Nederlands als instructietaal en als communicatiemiddel. Ze leveren ook waardevolle inspanningen om het talig aanbod kwalitatief te verhogen. Dat is heel expliciet het geval voor lezen en spelling. Toch is het uitgelezen in deze domeinen dat bepaalde leergroepen, op basis van genormeerde testen, een significant aantal kinderen met lees- en spellingsproblemen groeperen. Geruststellend is wel dat uit de outputresultaten van de koepelgebonden toetsen blijkt dat de school boven of op hetzelfde niveau van het Vlaamse gemiddelde scoort. Het is jammer dat de school deze resultaten niet op schoolniveau verder analyseert.

Ook voor wereldoriëntatie zijn er voldoende indicaties dat de leerplandoelen in het lager onderwijs gerealiseerd worden. Er zijn expliciete afspraken die dit bevorderen. Leerkrachten maken in dit leergebied gebruik van diverse werk- en groeperingsvormen en geven de kinderen kansen tot zelfsturing. Koepelgebonden toetsen in een bepaalde jaarklas van de bovenbouw, bewijzen dat de behaalde scores degelijk zijn. Blijvende aandachtspunten zijn het kiezen van thema's die een brede benadering bieden en het uitwerken van die thema's vanuit diverse invalshoeken.

Voor de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) voorziet de school in een heel knap aanbod die een grote zekerheid verschaft over het nastreven van de betrokken eindtermen. Ze heeft de juiste randvoorwaarden gecreëerd opdat deze kunnen worden nagestreefd. Dat uit zich bij het gebruik van hard- en software, de ondersteuning, het digitaliseren van de rapportering en het volgsysteem ... Alleen is er nog aanvullende ondersteuning nodig bij bepaalde leerkrachten die problemen ondervinden bij het doelmatig integreren van ICT in hun onderwijsleeraanbod en in de leerprocessen.

Ook op gebied van leerbegeleiding toont de school dat ze continu wil ontwikkelen en zich wil conformeren aan de overheidsverwachtingen. Door een goed werkend zorgteam wordt het zorgbeleid gestuurd. Vooral op

het vlak van algemene en extra zorg zijn er duidelijke effecten. Alleen het planmatig remediëren kan verfijnd worden. Vermeldenswaard is zeker de aanpak van kinderen met leerproblemen en leerstoornissen, maar ook het betrekken van ouders in die hulpverlening. Het pleit voor de school dat ze in een relatief korte tijd erin geslaagd is om een adequaat zorgbeleid uit te bouwen.

Het doordachte, doelgerichte en empathische beleid van de school en de professionele mogelijkheden van de teamleden garanderen trouwens dat ze voldoende kunnen inspelen op toekomstige vernieuwingen. Ze zijn eveneens voldoende gewapend om de aanbevelingen, die gericht zijn op het verbeteren van de onderwijskwaliteit, systematisch en adequaat aan te pakken.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De kleuterleidsters geven te kennen dat ze vooral de bedoeling hebben te werken volgens bepaalde principes van het ervaringsgericht onderwijs waarbij een kindgerichte benadering centraal staat.
- Hun onderwijsleeraanbod kaderen ze uitsluitend in het ontwikkelingsplan. De teamleden focussen expliciet op de ontwikkelingsaspecten en zijn zich niet bewust dat het ontwikkelingsplan in samenhang met de leerplandoelen de norm vormen bij het vastleggen van het onderwijsleeraanbod.
- Bij elk thema wordt rond de ervaringssituaties naar ontwikkelingsaspecten verwezen. Verschillende ervan refereren aan bepaalde leerplandoelen voor Nederlands. Het selecteren van deze ontwikkelingsaspecten gebeurt vooral op basis van persoonlijke inzichten, ervaring en intuïtie van de kleuterleidsters. Er is geen bewuste keuze om doordacht bepaalde leerplandoelen na te streven. Er is wel een keuze voor een geïntegreerde benadering met als perspectief bij kinderen makkelijker tot fundamenteel leren te komen.
- Ondanks deze invalshoek is er globaal gezien een evenwichtige benadering van het taalaanbod.
- Bepaalde leerkrachten zeggen individueel te hebben nagegaan of de nagestreefde ontwikkelingsaspecten concordeerden met de leerplandoelen. Hun bevindingen resulteerden niet in reflecties en formele afspraken op schoolniveau.
- Er zijn slechts een beperkt aantal formele schoolafspraken die verband houden met de ontwikkelingslijnen die de ontwikkelingsaspecten onderbouwen. Het kleuterteam ervaart deze schakel nog te weinig als een meerwaarde voor hun onderwijsleeraanbod. Het systematische streven naar verticale samenhang steunt vooral op informele afspraken.
- De leerkrachten beschikken over een schooldocument waarin voor de oudere kleuters de specifieke ontwikkelingsaspecten voor luisteren en spreken, schrijven, taalbeschouwing en lezen worden aangeduid. Er is daarin vastgelegd of die onrechtstreeks of rechtstreeks worden nagestreefd. De ontwikkelingsaspecten die verband houden met taalontwikkeling worden gerubriceerd onder de ontwikkelingsaspecten die rechtstreeks moeten worden nagestreefd. Dit document fungeert vooral als achtergrondinformatie.
- Er is ook een ontwikkelingslijn uitgewerkt voor het interpreteren en omzetten van pictogrammen en symbolen. Daardoor streven de leerkrachten sommige leerplandoelen voor schrijven en lezen na. Ze maken ook gebruik van hoekenfiches die verwijzen naar ontwikkelingsaspecten die taalvaardigheid beogen.
- Bepaalde leerkrachten beschikken over een ontwikkelingslijn voor spreken en luisteren. Dat is persoonlijke informatie waarin per thema een overzicht is van activiteiten, ervaringssituaties en nagestreefde ontwikkelingsaspecten.
- Het valt op dat bijna alle kleuterleidsters spontaan correct taalgebruik hanteren en aandacht hebben voor vlotte communicatie. Dit heeft een duidelijke impact op de taalactivering van de kleuters.
- Bij het uitwerken van hun aanbod nemen de teamleden tal van initiatieven om de talige ontwikkeling te stimuleren en te ondersteunen. Het ontwikkelingsmateriaal in bepaalde hoeken (luister-, -poppen-, boekenhoek ...), het gebruik van bepaald bronnenmateriaal en de computer, het aanbieden van diverse werkvormen die interactie stimuleren, de klapop, de babbelbox ... getuigen van dit opzet. Bij de oudste kleuters is er duidelijk aandacht voor discrimineren van klanken en woorden, ritmische aspecten van taal, ontluikende geletterdheid ... maar ook voor samenwerking met de gemeentelijke bibliotheek. Uit dit rijk talig aanbod blijkt dat het kleuterteam daardoor – eerder onbewust – de leerplandoelen nastreeft.

- Alle leidsters maken klas- en individuele observaties die aspecten van de taalvaardigheid in kaart brengen. Daarop wordt geanticipeerd door algemene zorg of extra zorg te verstrekken aan kinderen die uitvallen. Deze observaties vormen ook de basis om het digitaal volgsysteem in te vullen. Daarin zitten ontwikkelingsaspecten die verwijzen naar de taalontwikkeling.
- Het referentiekader om aspecten van het talig aanbod van het kleuteronderwijs te evalueren gebeurt door de afname van een schoolrijpheidstest in verband met de leesvorderingen. Daarin worden bij de vijfjarigen hun visuele discriminatie, auditieve synthese en analyse geëvalueerd. Ook het volgsysteem biedt periodiek mogelijkheden om bepaalde aspecten van de taalontwikkeling te analyseren.

Wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het kleuterteam beschikt over documenten op schoolniveau die het nastreven van de leerplandoelen stimuleren. Dit vertaalt zich in een tweetal leerlijnen. Eén van die leerlijnen heeft de decretale ontwikkelingsdoelen als uitgangspunt, de andere de leerplandoelen met verwijzing naar de corresponderende ontwikkelingsaspecten.
- Enkele schooljaren geleden was er een pedagogische studiedag waarop hun onderwijsleeraanbod voor wiskundige initiatie werd vergeleken met het leerplan.
- Uit de werking van het kleuteronderwijs blijkt dat de schooldocumenten enerzijds een ruggensteun voor de leerkrachten betekenen, maar anderzijds dat vooral het ontwikkelingsplan het kader is voor het aanbod. Ook dit leergebied benaderen de kleuterleidsters eenzijdig vanuit ontwikkelingsaspecten en niet vanuit de complementariteit van het ontwikkelingsplan en het leerplan.
- Aanvullend beschikt het kleuterteam, naar analogie met het leergebied Nederlands, over een document waarin voor de oudere kleuters specifieke ontwikkelingsaspecten voor wiskundige initiatie worden aangeduid. Ook hierin is vastgelegd of die onrechtstreeks of rechtstreeks worden nagestreefd. De ontwikkelingsaspecten die rechtstreeks moeten worden nagestreefd, ressorteren vooral onder denkontwikkeling en ontwikkeling van de zelfsturing. De betrokken kleuterleidsters krijgen de vrijheid om volgens eigen inzichten dit document voor hun aanbod aan te wenden. De impact van dit schooldocument is erg onduidelijk.
- Een ander initiatief dat richtinggevend is voor de verticale samenhang en gradatie van het onderwijsleeraanbod is een ontwikkelingslijn in verband met de kalenders.
- De leerkrachten zorgen ervoor dat door het leermiddelenaanbod in bepaalde hoeken (winkel-, puzzel-, bouwhoek ...), de zandtafel en computergebruik de kinderen de nodige impulsen krijgen om hun wiskundige inzichten te vergroten. Ze krijgen daardoor ook kansen om rekenhandelingen uit te voeren, handelend en verwoordend wiskundige begrippen te gebruiken, kwalitatief te vergelijken, ruimtelijke problemen op te lossen ... Bij de oudste kleuters worden specifieke thema's uitgewerkt die overwegend gericht zijn op wiskundige initiatie.
- Het valt op dat de meeste leerkrachten, daar waar mogelijk, de kansen benutten om wiskundige initiatie geïntegreerd aan te bieden.
- De kleuterleidsters noteren frequent observatiegegevens over de wiskundige ontwikkeling van hun kleuters. Dit vormt de aanzet tot het geven van algemene of eerstelijnszorg. In specifieke gevallen leidt dat tot extra zorg of verhoogde aandacht.
- De school evalueert gedeeltelijk haar aanbod in een schoolrijpheidstest. Die genormeerde test richt zich vooral op ordinaal tellen, rekenbegrippen en conservatie. Periodiek worden in het volgsysteem aspecten van de wiskundige ontwikkeling genoteerd. Er is echter nog geen duidelijke strategie waarbij wordt nagegaan of alle leerplandoelen in voldoende mate worden nagestreefd. Daardoor mist het kleuterteam kansen om hun onderwijsleeraanbod bij te sturen.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Vanaf het tweede leerjaar maken de leerkrachten gebruik van identieke onderwijsleerpakketten om hun leerplandoelen te realiseren. In alle leergroepen worden die vrij consequent gevolgd. Daardoor is er voldoende garantie dat er aandacht is voor alle leerplandoelen. Dit impliceert ook dat er zorg is voor continuïteit en gradatie bij het realiseren van de leerplandoelen.
- De selectie van de leerinhouden uit het basispakket, aangevuld met een specifieke spellingsmethode, gebeurt doordacht. Het overzichtsrooster in de handleiding van het basispakket is een controlemiddel dat zekerheid schept omtrent de aandacht voor de leerplandoelen.
- In het eerste leerjaar gebruiken de betrokken leerkrachten een onderwijsleerpakket dat sterk focust op lezen en schrijven. In de betrokken leergroepen worden luisteren en spreken veeleer geïntegreerd benaderd.
- Uit de rapportering blijkt dat er in alle leergroepen een periodieke evaluatie van leerinhouden uit alle domeinen gebeurt.
- Door het schoolbestuur wordt de onderwijstijd voor Nederlands bepaald. Die richtlijn volgen de leerkrachten nauwgezet. Het biedt hen de mogelijkheid om de leerplandoelen in alle domeinen te realiseren.
- De school heeft nog geen visie rond talenbeleid. Er was daarover wel heel recent een brainstorming en een inventarisatie van begeleidingsvormen, materialen ... in verband met taalvaardigheid. Uit observatie blijkt dat alle teamleden ruimschoots aandacht hebben voor Nederlands als instructietaal en Nederlands als communicatiemiddel.
- Op basis van de genormeerde testen kennen de leerkrachten de beginsituatie van de kinderen in bepaalde domeinen. De meeste leerkrachten gebruiken aanvullend de instaptoetsen uit het basispakket om hun beeldvorming over de beginsituatie van de kinderen te vervolledigen.
- Ze hebben niet alleen aandacht voor de resultaten, maar ook voor de ondersteuning van de processen om de leerplandoelen te realiseren.
- Ze nemen initiatieven voor een verrijking van het talig aanbod.
- Er zijn heel wat inspanningen om het lezen te bevorderen. Illustratief daarvoor zijn niveaulezen, peer-tutoring, partnerlezen, het gebruik van de klasbibliotheek, een leesplan ... Toch valt het op dat er in verschillende leergroepen nog veel meer gebruik kan gemaakt worden van de faciliteiten van de gemeentelijke bibliotheek.
- De leerkrachten leveren waardevolle inspanningen om het aanbod in spelling kwalitatief te verhogen. Ze doen dat aan de hand van hoeken-, contractwerk en vaak persoonlijke initiatieven. Toch blijkt er bij bepaalde teamleden enige scepticisme omtrent het rendement van de gebruikte spellingsmethode. Om hun mening te staven maken de betrokkenen geen gebruik van de leerplandoelen als referentiekader, maar benaderen ze dat veeleer vanuit persoonlijke perceptie.
- Ondanks die inspanningen voor lezen en spelling blijken, op basis van de resultaten van de genormeerde testen, in bepaalde leergroepen een significant aantal kinderen met lees- en spellingsproblemen te zitten. Verdere analyse leert dat de school er doorgaans voor kiest om deze kinderen binnen het jaarklassensysteem in één van beide groepen te groeperen. De school dient zich de vraag te stellen of dit in het kader van haar zorgbeleid de beste keuze is voor zowel de betrokken leerlingen als leerkrachten.
- De school neemt op vlak van leerbegeleiding initiatieven met het oog op kwaliteitsverbetering. Ze ontwikkelt een degelijke cultuur om in dit leergebied veel aandacht te besteden aan algemene en extra zorg. Het accent bij die gerichte differentiatie komt vooral lezen en spelling ten goede. Dat gebeurt zowel door te opteren voor een flexibele klasorganisatie door de klassenleraars zelf, als door het inschakelen van leden van het zorgteam.
- De school probeert doordacht haar aanbod te evalueren. Dit gebeurt zowel door koepelgebonden toetsen in het vierde en zesde leerjaar waarbij bepaalde leerplandoelen worden getoetst, als door genormeerde testen voor bepaalde domeinen van het leergebied. Uit de koepelgebonden toetsen blijkt dat de school globaal gezien boven of op hetzelfde niveau scoort als het Vlaamse gemiddelde en het gemiddelde van de scholen van de inrichtende macht. Vorig schooljaar lag de score voor luisteren onder

deze gemiddelden. Deze resultaten worden vooral door de betrokken leerkrachten geanalyseerd, maar niet besproken op schoolniveau.

- Er zijn weinig afspraken over de criteria voor de toetsen in functie van de rapportering. Veelal laten teamleden zich inspireren door de gebruikte methode, maar ook de persoonlijke inzichten en ervaring spelen een rol, evenals het leerplan, ideeën vanuit het internet ...

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Er zijn heel expliciete afspraken binnen de school voor het realiseren van de leerplandoelen.
- Op schoolniveau is er een traject uitgezet om op basis van een meerjarenplan het leerplan te implementeren. De voorbereiding op de actualisering van de eindtermen op 1 september 2010 gebeurde nog niet.
- Er zijn soms verschillen in de benadering van de afspraken. Toch blijkt uit de jaarplannen van de diverse leergroepen dat de leerkrachten naast de thema's, ook de bestaansdimensies en de leerplandoelen selecteren. Sommigen beschikken aanvullend over een oplijsting van te bereiken doelen in hun graad, met een aanduiding van relevante leerplandoelen voor hun jaarklas
- Op schoolniveau zijn er voor bepaalde cursorische doelen, zoals het kaartbegrip, per jaarklas subdoelen geformuleerd.
- De meeste leerkrachten bewaken of ze de leerplandoelen, die voor hun leergroep relevant zijn, daadwerkelijk realiseren. Bij sommigen gebeurt dat vrij doordacht, bij anderen is dat minder intentioneel. Een sluitend bewakingssysteem op schoolniveau is er niet.
- Uit de rapportering blijkt dat de leerkrachten, in tegenstelling tot andere leergebieden, wereldoriëntatie globaal evalueren en niet zoals in de andere leergebieden per domein. De school ontwikkelt een visie op dat vlak. Het is de bedoeling zowel kennis, vaardigheden als attitudes te evalueren.
- De school voorziet voldoende lestijden uit het lestijdenpakket om de leerplandoelen te realiseren. Er kunnen daarbij enkele kanttekeningen worden gemaakt. Sommige leergroepen in de onderbouw besteden veel onderwijstijd aan het vaardig leren omgaan met de verschillende kalenders. In andere groepen wordt die onderwijstijd soms ook aangewend om exclusief leergebiedoverschrijdende eindtermen na te streven.
- Het team in het lager onderwijs kiest ervoor om uit eigen bronnenmateriaal te putten om hun onderwijsleeraanbod samen te stellen. Dat is zeker verdedigbaar vooral omdat het hun toelaat aan te sluiten bij de mogelijkheden van het eigen milieu.
- Het is ook opvallend dat getracht wordt de werkelijkheidsgerichtheid van het aanbod te versterken. Illustratief zijn de verschillende leerwandelingen in bepaalde leergroepen en de stads-, bos- en zeeklassen. Ook wordt, zeker in de bovenbouw, ingespeeld op de actualiteit en is er duidelijk aandacht voor de verschillende educaties. Er zijn eveneens een aantal schoolprojecten die een gunstige invloed hebben op de verrijking van het onderwijsleeraanbod.
- Toch is het opmerkelijk dat ondanks deze juiste opties de leerkrachten soms thema's kiezen die weinig mogelijkheden bieden voor een brede benadering vanuit de diverse bestaansdimensies. Maar ook bij thema's die deze mogelijkheden wel bieden houden de leerkrachten vaak te weinig rekening met die diverse invalshoeken waardoor de diversiteit en de onderlinge verbanden van het onderwijsleeraanbod minder tot hun recht komen.
- Wat de beginsituatiebepaling betreft, kennen de leerkrachten doorgaans de thema's die in de vorige jaarklas aan bod kwamen. In sommige gevallen kennen ze ook de te realiseren leerplandoelen in de vorige leerjaren. Er zijn eveneens schoolafspraken per jaarklas of per graad op het vlak van ordenen van tijd, kaartbegrip en verkeersopvoeding.
- Bij het aanbrengen van de leerinhouden maken de leerkrachten gebruik van diverse werk- en groeperingvormen. Daar waar mogelijk is er ook veel aandacht voor zelfsturing. Vooral in de bovenbouw maken de leerkrachten gebruik van ICT om wereldoriëntatie geïntegreerd aan te bieden.
- Er zijn aanzetten om het aanbod doordacht te evalueren. De school neemt koepelgebonden toetsen af in het vierde leerjaar waarbij sommige leerplandoelen worden getoetst. De behaalde scores zijn heel degelijk.

- Voor de toetsen die bepalend zijn voor de rapportering gelden, naargelang de visie van de leerkracht, verschillende criteria. Soms overwegen kennisvragen, anderen houden ook rekening met vaardigheden en attitudes.
- Op een pedagogische studiedag stelde de school vast dat haar onderwijsleeraanbod voor technologie ontoereikend was. Daarop werd geanticipeerd door het inrichten van een specifieke studiedag rond technologie. Het resulteerde in het vastleggen van een leerlijn en een groter aanbod voor dit domein.

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van de leergebiedoverschrijdende eindtermen in de focus:

ICT

Voldoet

Vaststellingen

- De school bewijst uit tal van initiatieven dat ze doelgericht deze eindtermen nastreeft. Bij de implementatie ervan wordt een doordacht traject gevolgd.
- Ze heeft in haar beleidsplan een visie ontwikkeld en de wenselijke situatie voor de school beschreven. De daarin geformuleerde korte en lange termijndoelen bieden voldoende garantie dat de school volledig wil beantwoorden aan de verwachtingen van de overheid.
- Op basis van een bevraging is de beginsituatie van de school in kaart gebracht. Naast de multimedia, de hard- en software, zijn ook de aanwezige competenties van teamleden en leerlingen gerubriceerd. Deze bevraging was eveneens de aanzet voor de uitwerking van een leerlijn.
- In het beleidsplan zijn voor elke eindterm afzonderlijk deelcompetenties geformuleerd, wat de transparantie van deze eindtermen ten goede komt.
- Voor het kleuteronderwijs en voor elke jaarklas in de lagere afdeling zijn er praktische voorbeelden uitgewerkt. Het uitgangspunt dat daarbij gehanteerd werd, conformeert zich aan de kerngedachten van de eindtermen. De school accentueert dat ICT geen vak apart is, maar dat deze eindtermen op geïntegreerde wijze moeten worden benaderd in alle leergebieden. Er is ook oog voor veilig internetgebruik, het ondersteunen van actuele leervormen en het gebruik van de computer als middel om het oplossen van problemen makkelijker te maken.
- De eigen leerlijn per jaarklas stelt de klassenleraar zelf in staat te bewaken of de eindtermen in voldoende mate aan bod komen. Er zijn wel verschillen tussen de leergroepen in de intentionaliteit waarmee dit gebeurt. Naast leerkrachten die voorbeelden van goede praktijk uitwerken, is het bij bepaalde leerkrachten duidelijk dat ze ICT doelmatiger kunnen integreren in het leerproces en hun onderwijsleeraanbod.
- De school heeft de juiste condities gecreëerd om de eindtermen te realiseren. Er is gezorgd voor de nodige omkadering. Zowel in de onderbouw, als in de bovenbouw ondersteunt een coördinator de klassenleraren. Hun interventies richten zich zowel op pedagogisch-didactische hulp, het aanbrengen van inzichten in bepaalde programma's, het aanbieden van kwalitatieve software, het oplossen van technische problemen ...
- In de onderbouw wordt gebruik gemaakt van een hoekenklas omdat de betrokken leerkrachten ICT vooral in het hoekenwerk integreren. In de bovenbouw is er een computerklas.
- De school bewijst in haar hele werking oog te hebben voor ICT. Illustratief zijn het digitaliseren van de rapportering en het kindvolgsysteem, de links op de schoolwebsite, de mogelijkheid van de klassenleraren om de klasblog te beheren ...
- Er wordt eveneens een periodieke evaluatie voorzien om na te gaan in hoeverre de voorziene acties worden bestendigd of bijgestuurd.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De school heeft een duidelijke visie over de wijze waarop ze de competenties van haar teamleden wil versterken.
- Het is opvallend dat het team van een grote ontvankelijkheid getuigt bij het bevorderen van hun deskundigheid. Illustratief is de recente invoering van een leerlijn in verband met coöperatieve werkvormen. Deze innovatie zit nog in de experimenteerfase, maar zal bij passende aanwending een effectievere vorm van klassenmanagement betekenen.
- De school hanteert strikte criteria en procedures bij de professionalisering van het schoolteam. Uit de praktijk blijkt dat deze daadwerkelijk het referentiekader vormen.
- Het getuigt van een doordacht professionaliseringsbeleid dat de school vooral de teamgerichte nascholingen als middel gebruikt om op korte en middellange termijn vernieuwingen te implementeren. Die schoolprioriteiten steunen soms op een behoefteanalyse. Dit bewijzen de teamgerichte nascholingen van dit schooljaar, die duidelijk verband houden met de gekozen GOK-thema's.
- Bij een confrontatie met innovaties, krijgen de leerkrachten van de schoolleiding - heel bewust - voldoende tijd om die te implementeren.
- De school gebruikt ook de interne mogelijkheden om de professionaliteit van haar teamleden te verhogen. Er is formeel en informeel overleg tussen de parallelklassen omtrent het onderwijsleeraanbod, aangewende werkvormen, materialen ... waardoor de parallelleerkrachten hun werking op elkaar afstemmen en van elkaar leren.
- Er is niet alleen aandacht voor collegiale ondersteuning, maar ook voor intervisie. Zorgteamleden gingen de kwaliteit na van de binnenklasdifferentiatie, hoeken-, contractwerk en de zelfsturing in de diverse leergroepen van de lagere afdeling. Ze woonden een lesactiviteit bij. Dat gaf aanleiding tot feedback en een verslag over hun bevindingen op een personeelsvergadering. Ook in het zorg- en ICT-beleid zijn er duidelijke sporen van intervisie.
- Meer en meer maken teamleden gebruik van de mogelijkheden van het internet om informatie op te zoeken en op die manier zich professioneel te vervolmaken en hun onderwijsleeraanbod te verrijken.

- De school stimuleert de leerkrachten om individuele nascholingen te volgen. Die richten zich bij voorkeur op het verhogen van de onderwijskwaliteit. Om te bewaken dat alle leerkrachten continu aan de bevordering van hun professionaliteit werken, krijgen ze de opdracht om in principe om de twee jaar één individuele nascholing te volgen. Sommigen doen dat frequenter. Bij de zorg- en ICT –coördinatie is er een continu streven om hun deskundigheid te verhogen.
- De deskundigheidsbevordering wordt soms gestuurd vanuit de functioneringsgesprekken. Dit geeft aanleiding tot het volgen van individuele nascholing.
- Over de individueel gevolgde nascholing brengen de leerkrachten verslag uit bij de directie en in bepaalde gevallen op een personeelsvergadering. Ondanks die juiste strategie, zijn de effecten van sommige individuele nascholingen die het volledige team ten goede kunnen komen, vooral aanwijsbaar bij de betrokken leerkrachten zelf.
- Door middel van een overzichtsrooster houdt de school bij welke nascholingen de leerkrachten volgden.
- Ook de directie tracht heel frequent haar deskundigheid te bevorderen, zowel in pedagogisch-didactische materies van het kleuter- als van het lager onderwijs. Toch rekent ze nog vooral op de hulp van de begeleidingsdienst voor het uitzetten van de pedagogisch-didactische krijtlijnen in de kleuterafdeling. Haar participatief en stimulerend leiderschap bevordert evenwel heel sterk de leerkrachten in hun streven naar meer deskundigheid.
- Er groeit eveneens een cultuur om door schooloverstijgende samenwerking, binnen en buiten het kader van de scholengemeenschap, de deskundigheid van de teamleden te bevorderen. Dat gebeurt op het vlak van zorgbeleid, ICT, afspraken met het secundair onderwijs, met regiovergaderingen voor het kleuteronderwijs Die evolutie betekent een duidelijke meerwaarde.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school heeft vooral de laatste schooljaren een evenwichtig en goed uitgebouwd zorgbeleid ontwikkeld. Dit is vooral de verdienste van het zorgteam, dat bestaat uit de directie, de zorgcoördinatie en de zorgleerkrachten.
- Die intenties van de school om een zorgbeleid te ontwikkelen, blijken ook in de keuzes van de GOK-thema's. Er is gekozen voor expliciete doelen en acties om de preventie, remediëring en de sociaal-emotionele ontwikkeling te bevorderen. Daarnaast was er teamgerichte nascholing die erop gericht was de diversiteit van de kinderen positief aan te wenden.

- Bij het systematisch uitbouwen van dit beleid wordt gebruik gemaakt van een ordeningskader en gewerkt volgens een zorgcontinuüm waarbij er aandacht is voor algemene, extra, speciale, bijzondere en schooloverstijgende zorg.
- Conform de GOK-onderrichtingen is de zorgwerking toegespitst op de drie niveaus.
- Naast de zorgcoördinatie, worden ook andere zorgleerkrachten ingeschakeld om op leerlingenniveau in alle leergroepen in te spelen op de noden van de kinderen. De zorg richt zich op Nederlands en wiskunde, maar ook op sociaal-emotionele problemen.
- Het werken op leerkrachtniveau komt het sterkst tot uiting in de introductie van een leerlijn voor het implementeren van coöperatieve werkvormen in de klaspraktijk en de intervisie op het vlak van binnenklasdifferentiatie.
- De effecten van het zorgbeleid komen volledig tot hun recht in het verlenen van algemene en extra zorg (eerstelijnszorg). Zowel in het kleuter- als lager onderwijs opteren de leerkrachten daar waar mogelijk, voor een flexibele klasorganisatie. In voorkomend geval werken ze meestal met een zorg- of instructietafel en gebruiken ze vooral werkvormen die differentiatie in leerstof, tempo en interesse inhouden. In die fase worden ook de zorgleerkrachten ingeschakeld. Deze binnenklasdifferentiatie richt zich in het lager onderwijs vooral op Nederlands en wiskunde.
- Het is positief dat de school en de teamleden niet alleen focussen op leerachterstand en remediëring, maar regelmatig voor een extra aanbod zorgen voor leerlingen die nood hebben aan meer uitdagingen.
- De school hergroepeert jaarlijks de leerlingen van de parallelklassen waarbij onder meer elementen van zorg een rol spelen.
- De school heeft een strategie voor kinderen die speciale zorg (remediëren) nodig hebben. Toch is die zorg voor verfijning vatbaar. Kinderen die nood hebben aan remediëring worden gedetecteerd door genormeerde testen, observaties en/of foutenanalyses. Op basis van een aanmeldingsfiche is er gericht multidisciplinair overleg (MDO). Door analyse van de verzamelde gegevens wordt de beginsituatie bepaald. Vaak ontbreekt er dan verder diagnostisch onderzoek. Het MDO resulteert meestal in concrete afspraken, hoewel dit nog meer zou kunnen berusten op de principes van handelingsplanning. Daardoor beperkt die goed bedoelde hulpverlening van de klassenleraren en de zorgleerkrachten aan deze kinderen zich meestal tot het geven van momentane hulp, wat niet direct aansluit bij hun reële of onderliggende leerbehoeften. Uit bepaalde leerlingendossiers blijkt dat de zorgcoördinatie voldoende informatie verzamelt die dit planmatig remediëren kan sturen.
- Voor kinderen met leerproblemen en –stoornissen worden stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen genomen (STICORDI-maatregelen). Deze aanpak gebeurt aan de hand van kijkwijzers. Daarover is er overleg, waarbij ook externe hulpverleners aanwezig zijn. Het is ook een meerwaarde dat de ouders bij dit overleg betrokken worden. Op basis van de afspraken tijdens dit overleg wordt een contract opgemaakt.
- De inzet van het team om in te spelen op de noden van de kinderen, blijkt ook in het gebruik van een specifiek programma voor bepaalde kinderen met dyslexie.
- Er zijn kinderen die begeleid worden door externe hulpverleners (schooloverstijgende zorg). De samenwerking met de school verloopt doorgaans heel vlot.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De wijze waarop de school de professionalisering van haar teamleden aanpakt.
- De gebruikte methodiek om de leerplandoelen voor wereldoriëntatie in het lager onderwijs te implementeren.
- De degelijke outputresultaten voor Nederlands en wereldoriëntatie in het lager onderwijs.
- Het rijk talig aanbod in het kleuteronderwijs.
- De inspanningen om het kwalitatief aanbod voor lezen en spelling te verhogen in het lager onderwijs.
- Het ICT-traject voor het implementeren van de eindtermen op school- en klasniveau.
- De inspanningen van het zorgteam om het zorgbeleid uit te bouwen.
- De beleidsvoering die op een participatieve besluitvorming steunt.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het conformeren van het onderwijsleeraanbod in het kleuteronderwijs aan de leerplannen.
- Een talenbeleid uitbouwen.
- In wereldoriëntatie in het lager onderwijs thema's kiezen die een brede benadering toelaten en deze vanuit diverse invalshoeken uitwerken.
- Het doordacht evalueren van leerplandoelen in wereldoriëntatie verder uitbouwen.
- De outputresultaten aanwenden om het onderwijsleeraanbod bij te sturen of te bestendigen.
- Het verder verfijnen van het planmatig remediëren.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lionel Creyf

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: